

Omzendbrief met betrekking tot de algemene registratie- en toelatingsvoorwaarden voor het houden van pluimvee

Referentie	PCCB/S2/1851653	Datum	30/04/2026
Huidige versie	1.0	Van toepassing vanaf	Datum van publicatie
Trefwoorden	Toelatingsvoorwaarden – registratievoorwaarden – pluimvee		

Opgesteld door	Goedgekeurd door
Clavier Valentine, attaché	Beullens Katrien, Directeur général a.i.

1 Doel

Deze omzendbrief geeft een samenvatting van de algemene registratie- en toelatingsvoorwaarden voor inrichtingen voor pluimvee die zijn vastgesteld in het Koninklijk besluit van 20 mei 2022 betreffende de identificatie en de registratie van bepaalde hoefdieren, pluimvee, konijnen en bepaalde vogels.

Deze omzendbrief heft de omzendbrief PCCB/S2/1122851 van 26/07/2018 betreffende de algemene toelatingsvoorwaarden voor het houden van pluimvee op.

2 Toepassingsgebied

De omzendbrief is van toepassing op het houden van pluimvee.

Deze omzendbrief is niet van toepassing op:

- het houden van in gevangenschap levende vogels;
- het houden van in gevangenschap levende vogels voor de productie van eieren of vlees voor eigen gebruik of gebruik door de leden van het gezin. Deze activiteit wordt niet beschouwd als een activiteit in de voedselketen. Deze vogels zijn dus geen pluimvee.

3 Referenties

3.1 Wetgeving

- Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de nadere regels van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
- Koninklijk besluit van 20 mei 2022 betreffende de identificatie en de registratie van bepaalde hoefdieren, pluimvee, konijnen en bepaalde vogels.
- Koninklijk besluit van 7 januari 2014 betreffende de rechtstreekse levering, door een primaire producent, van kleine hoeveelheden van sommige levensmiddelen van dierlijke oorsprong aan de eindverbruiker of aan de plaatselijke detailhandel.
- Koninklijk besluit van 5 mei 2008 betreffende de bestrijding van aviaire influenza.
- Verordening (EU) 2016/429 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende overdraagbare dierziekten en tot wijziging en intrekking van bepaalde handelingen op het gebied van diergezondheid ("diergezondheidswetgeving").
- Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/2035 van de Commissie van 28 juni 2019 tot aanvulling van Verordening (EU) 2016/429 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft regels voor inrichtingen waar landdieren worden gehouden en broederijen, alsmede voor de traceerbaarheid van bepaalde gehouden landdieren en broedeieren.

3.2 Andere

- Vademecum voor het houden van pluimvee en de bestrijding van Salmonella bij pluimvee.

4 Definities en afkortingen

FAVV-activiteit:	Een, bij het FAVV geregistreerde activiteit, wordt bepaald door wat de inrichting in de handel brengt, d.w.z. dieren of producten. Voorbeelden: broedeieren voor fokpluimvee, consumptie-eieren voor legbedrijven, broedeieren en eendagskuikens voor broederijen, enz. Voor een activiteit met pluimvee is ofwel een toelating 10.1 of 10.2 vereist, of een registratie voor het houden van in totaal minder dan 200 stuks pluimvee in de inrichting al naargelang het type activiteit;
Agentschap:	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen;
ARSIA:	Association Régionale de Santé et d'Identification Animales;
Productieronde:	Verschillende tomen in een bedrijf met geringe capaciteit met gebruikspluimvee dat dezelfde gezondheidsstatus heeft. In het bedrijfsplan wordt bepaald welke tomen een productieronde vormen. Het is mogelijk om meerdere productieronden per

	bedrijf te hebben;
DGZ:	Dierengezondheidszorg Vlaanderen;
In gevangenschap levende vogels:	Gehouden vogels die nooit in de voedselketen terechtkomen. Ook bekend als: "Hobbypluimvee" of "sierpluimvee";
Inrichting :	Het geheel van pluimveebeslagen en/of productie-eenheden waarin pluimvee wordt gehouden. Een toelating kan slechts door het Agentschap worden verleend indien de inrichting reeds beschikt over een door de Kruispuntbank van Ondernemingen toegekend nummer voor de vestigingseenheid.
Vademecum:	Vademecum voor het houden van pluimvee en de bestrijding van Salmonella bij pluimvee, zoals gepubliceerd op de website van het Agentschap;
Pluimvee:	Gehouden vogels bestemd voor de voedselketen of voor uitzettien in het wild. Pluimvee dat het vaakst wordt gehouden voor dit doel: kippen, kalkoenen, eenden, ganzen, parelhoenders, kwartels, (vlees)duiven, fazanten, parrijzen en loopvogels.

5 Verplichte registratie en toelating

5.1 Registratie

Vanaf één gehouden stuk pluimvee, van eender welke soort, moet elke pluimveehouder zich laten registreren in SANITEL. Deze registratie moet gebeuren via een erkende vereniging: DGZ of ARSIA.

Het houden van pluimvee is een activiteit waarvoor het Agentschap een registratie toekent. Het Agentschap registreert en beheert deze activiteiten.

- o Eén uitzondering: Houders van minder dan 50 legkippen die enkel aan rechtstreekse verkoop doen van consumptie-eieren op het Belgisch grondgebied moeten enkel geregistreerd zijn in SANITEL en dit vanaf één gehouden stuk pluimvee. Ze moeten geregistreerd zijn via een erkende vereniging, maar ze moeten niet gelinkt worden aan een activiteit bij het FAVV.

5.2 Toelating

De exploitant maakt tegelijkertijd met zijn aanvraag voor registratie een aanvraag tot het bekomen van de toelating over aan de vereniging die dit overmaakt aan het Agentschap. Enkel het Agentschap oordeelt over de toelating: Alvorens met zijn activiteiten te starten, moet de exploitant van een inrichting met 200 stuks pluimvee of meer verplicht een toelating van het type **10.1** of **10.2** verkrijgen voor inrichtingen met de volgende plaats/activiteit/product-codes (PAP-codes)!

¹ Zie de lijst van de activiteiten: <https://favv-afscab.be/nl/themas/starters/ga-rechtstreeks-naar/activiteitenlijst-favv-en-activiteitenfiches/activiteitenfiches/activiteitenfiches->

5.2.1 Toelating 10.1 voor een inrichting:

- van het type broederij, selectiebedrijf, vermeerderingsbedrijf en opfokbedrijf voor fokpluimvee;
 - Activiteit 063 (PL42/AC28/PR189): opfok selectiepluimvee
 - Activiteit 065 (PL42/AC28/PR190): selectiepluimvee in productie
 - Activiteit 064 (PL42/AC28/PR184): opfok vermeerderingspluimvee
 - Activiteit 066 (PL42/AC28/PR185): Vermeerderingspluimvee in productie

OF

- waar gebruikspluimvee wordt gehouden en van waaruit men deze dieren ook in de handel naar het buitenland wil brengen (behalve voor rechtstreekse slacht).
 - Activiteit 061 (PL42/AC28/PR191): opfok legpluimvee bestemd voor uitvoer (≥ 200)
 - Activiteit 153 (PL42/AC28/PR186): Legpluimvee in productie bestemd voor uitvoer (≥ 200)
 - Activiteit 058 (PL42/AC28/PR182): pluimvee type vlees bestemd voor uitvoer (≥ 200)

5.2.2 Toelating 10.2 voor een inrichting:

- waar gebruikspluimvee wordt gehouden en van waaruit het pluimvee enkel in de nationale handel wordt gebracht, behalve voor pluimvee dat bestemd is om rechtstreeks te worden geslacht (ook geldig voor inrichtingen die geregistreerd zijn als bedrijf met geringe capaciteit).
 - Activiteit 059 (PL42/AC28/PR183): Pluimvee type vlees (≥ 200)
 - Activiteit 062 (PL42/AC28/PR192): Opfok legpluimvee (≥ 200)
 - Activiteit 060 (PL42/AC28/PR187): Legpluimvee in productie (≥ 200)

Pluimveebedrijven met een capaciteit van minder dan 5.000 stuks pluimvee kunnen worden geregistreerd als “bedrijf met geringe capaciteit” op voorwaarde dat:

- a) Dit pluimvee enkel gebruikspluimvee is;
- b) Dit pluimvee enkel in de nationale handel wordt gebracht.

Voor “bedrijven met geringe capaciteit” zijn er bepaalde versoepelingen op de voorwaarden van toelating 10.2 (zie punt 6.3).

5.3 Activiteit zonder toelating

Een toelating is niet vereist (wel een registratie) voor de volgende inrichtingen:

1. inrichtingen waar minder dan 200 stuks pluimvee worden gehouden, van eender welke soort waaronder kippen, kalkoenen, eenden, ganzen, parelhoenders, kwartels, fazanten en patrijzen;
2. inrichtingen waar minder dan 4 struisvogels of minder dan 6 emoes, nandoes en kasuarissen worden gehouden;
3. inrichtingen van het type broederij waar broedeieren worden geproduceerd en eendagskuikens worden gehouden die de exploitant enkel aan de geregistreerde inrichtingen bedoeld in de punten 1 en 2 hierboven wenst te leveren;

4. inrichtingen waar het aangevoerde pluimvee onmiddellijk wordt uitgezet² in het wild (ongeacht het aantal stuks pluimvee);
5. inrichtingen waar sportduiven en sierduiven worden gehouden als pluimvee (bestemd om rechtstreeks of onrechtstreeks in de voedselketen te worden gebracht, ongeacht het aantal).

De activiteiten van de inrichtingen die zonder toelating zijn geregistreerd, zijn beperkt tot:

- a) enkel het houden van gebruikspluimvee (type vlees en/of productie van consumptie-eieren);
- b) de nationale handel in dergelijk pluimvee.

Het Agentschap kent de volgende plaats/activiteit/product-code (PAP-code) toe aan geregistreerde inrichtingen:

- o Activiteit 441 (PL42/AC28/PR245)

6 Algemene toelatingsvoorwaarden voor het houden van pluimvee

6.1 Inrichtingen voor pluimvee met een toelating 10.1

De volgende toelatingsvoorwaarden zijn van toepassing op alle pluimveebeslagen die aanwezig zijn in een inrichting met een toelating 10.1.

Wanneer een pluimveebeslag wordt uitgebaat met een toelating 10.1, moeten alle andere pluimveebeslagen van dezelfde inrichting worden uitgebaat met dezelfde toelating 10.1.

6.1.1 INFRASTRUCTUURVOORWAARDEN

1. Hygiënesluis: het pluimveebedrijf beschikt over minstens één ingerichte hygiënesluis die degelijk gescheiden is van de hokken van de dieren. De hygiënesluis kan geïntegreerd zijn in de voorruimte. De hygiënesluis omvat:
 - o een degelijk ingerichte handwasgelegenheid (wasbak met stromend water en afvoer, zeep, handdoeken – liefst papier);
 - o een kledingruimte voorzien van bedrijfseigen kleding bestemd voor verzorgers en bezoekers;
 - o voor een pluimveebedrijf met meerdere fokpluimveebeslagen is een hygiënesluis verplicht per beslag;
 - o de hygiënesluis is voorzien van een douche bij nieuwbouw vanaf 01/01/2012. Bij aanwezigheid van een douche wordt deze gebruikt alvorens de stallen te betreden.
2. Voorraimte: elke stal beschikt over een voorruimte (met bv. een voeder- en dienstlokaal en eventueel de hygiënesluis) waarin een duidelijk visueel onderscheid gemaakt is tussen het vuile en propere gedeelte van de voorruimte. Op de scheiding is hokeigen schoeisel beschikbaar voor verzorgers en bezoekers.
3. De laad- en losplaatsen zijn verhard, reinigbaar en ontsmetbaar.
4. De uitrusting voor reiniging en ontsmetting is aangepast aan de noden van het bedrijf, tenzij het bewijs geleverd wordt dat een gespecialiseerde onderneming dit op zich neemt. Er is echter steeds een minimale uitrusting voor de reiniging en ontsmetting van de productie-eenheden, de voorruimte, de hygiënesluis, de opslagplaats voor krenge en de voertuigen:

² "Binnen de 7 dagen uitgezet" wordt begrepen als vanaf het moment dat de inrichting (volière) open gaat en toegang wordt verschaft tot de natuur errond.

- minimum 5 liter toegelaten ontsmettingsmiddel;
 - een hogedrukreiniger.
5. De opslagplaats voor krenge:
- bevindt zich op een vaste plaats op het bedrijf;
 - kan geledigd worden zonder het bedrijf te besmetten;
 - wordt na elke ophaling gereinigd en ontsmet;
 - De opslag van krenge gebeurt onder gekoelde omstandigheden.
6. Voederopslag: bij gebruik van voeder met een wachttijd, moet een afzonderlijke voederopslag aanwezig zijn.

6.1.2 *UITBATINGSVOORWAARDEN*

1. De exploitant wijst een erkende dierenarts aan als bedrijfsdierenarts en legt dit vast in een ondertekende overeenkomst (zie bijlage 1 voor formulier).
2. Dit is niet van toepassing op bedrijven die geregistreerd zijn zonder toelating (< 200 stuks pluimvee – zie punt 5.3). De exploitant moet elke wijziging in het rendement of iedere andere ziekte of abnormale sterfte bij zijn pluimvee op grond waarvan besmetting met een gereguleerde pluimveeziekte kan worden vermoed, onverwijld laten onderzoeken door zijn bedrijfsdierenarts (of een erkende dierenarts). Bij verdenking van een gereguleerde ziekte moet de bedrijfsdierenarts (of de erkende dierenarts), nadat hij de LCE van de vestigingsplaats van het pluimveebedrijf op de hoogte heeft gebracht, de nodige monsters voor het stellen of bevestigen van de diagnose aan de erkende vereniging toezenden.
3. De exploitant houdt een register bij (op papier of elektronisch) waarin per toom of per productieronde de volgende gegevens chronologisch voorkomen:
 - datum van aan- en afvoer van het pluimvee;
 - aantal stuks pluimvee dat werd gelost bij aankomst;
 - aantal stuks pluimvee dat werd geladen bij vertrek;
 - herkomst en bestemming van het pluimvee;
 - productiviteit van de toom waaronder:
 - verbruik van voeder;
 - gewichtstoename tijdens vetmesting;
 - ziekten, sterfte en de oorzaken ervan;
 - resultaten van de ante- en post-mortemkeuringen in het slachthuis;
 - bij leg- en fokpluimvee: de bestemming van de eieren;
 - de aard en de oorsprong van de aan het pluimvee gevoerde diervoeders;
 - de aan het pluimvee toegediende diergeneesmiddelen of andere behandelingen die de dieren hebben ondergaan, data van toediening of behandeling en wachttijden;
 - de aanwezigheid van ziekten die de gezondheid van dieren en mensen in gevaar kunnen brengen;
 - de voor de volksgezondheid belangrijke resultaten van analyses van bij het pluimvee genomen monsters of van andere monsters voor diagnosedoeleinden;
 - alle toepasselijke controles van pluimvee of producten van dierlijke oorsprong;
4. De exploitant van een inrichting voor pluimvee mag met zijn pluimvee niet deelnemen aan verzamelingen.
5. Al het pluimvee dat wordt binnengebracht in de inrichting moet afkomstig zijn van een inrichting die ook over een toelating 10.1 beschikt.
6. Wanneer pluimvee van verschillende soorten, types, categorieën of leeftijden samen wordt gehouden in een inrichting, moeten deze dieren worden gehouden in afzonderlijke productie-eenheden.

7. Het bedrijf is zo afgesloten dat het betreden van de hokken enkel mogelijk is na aanmelding bij de exploitant of zijn afgevaardigde en na gebruik van de hygiënesluis en de voorruimte.
8. De bedrijfsgebouwen zijn vogeldicht gemaakt om wilde vogels buiten te houden, met uitzondering van de uitloopluiken ingeval van buitenbeloop;
9. Er wordt een doeltreffend bestrijdingsprogramma tegen ongedierte en insecten toegepast. De toe te passen maatregelen en het toezicht voor de uitvoering van dit programma worden schriftelijk vastgesteld;
10. Gebouwen, uitloopruimten en materiaal moeten goed worden onderhouden. Vloeren, muren en elk ander(e) materiaal of uitrusting moeten gemakkelijk gereinigd en ontsmet kunnen worden.
11. Het strooisel is schoon, droog en vrij van toxische stoffen oordat het pluimvee wordt geplaatst en moet droog blijven.
12. Voor de opzet van een nieuwe toom moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:
 - o de dieren van 1 toom moeten dezelfde leeftijd hebben en worden opgezet binnen de 72u, bij legkippen binnen de 7 dagen;Deze voorwaarden gelden niet voor:
 - o het bijzetten van hanen of vervangen van de hanen door jongere dieren ingeval van fokpluimvee;
 - o het bijzetten van legkippen ingeval van ruitomen.
13. Elk hok wordt na elke afvoer van een toom en voor de opzet van een nieuwe toom, gereinigd en ontsmet. De reiniging en ontsmetting gebeurt op een volledig leeg hok en op alle infrastructuur ervan (uitrusting en installatie). Het is mogelijk de ontsmetting te vervangen door een behandeling met bewezen evenwaardig eindresultaat. Een hok of leefruimte mag pas opnieuw bevolkt worden nadat deze volledig is opgedroogd na de reiniging en ontsmetting.
14. De exploitant voert de bewakingsprogramma's uit voor *Salmonella Pullorum*, *Salmonella Gallinarum*, *Salmonella enterica subsp. Arizonae*, *Mycoplasma Gallisepticum* et *Mycoplasma Meleagridis* overeenkomstig de instructies van het Agentschap.
De technische aspecten van de bemonstering en de analyses worden beschreven in het Vademecum.
15. In fokpluimveebedrijven moeten de eieren ten minste eenmaal per dag en zo spoedig mogelijk na het leggen worden verzameld. Zij worden zo spoedig mogelijk gereinigd en ontsmet, tenzij zij op een Belgische broederij worden ontsmet, en daarna in een nieuwe of een schone, ontsmette verpakking worden verpakt.
16. Water:
 - o er is een geschikt opvangsysteem voor afvalwater aanwezig;
 - o bij gebruik van ander water dan leidingwater als drinkwater wordt jaarlijks een chemisch en bacteriologisch wateronderzoek uitgevoerd;
 - o bij gebruik van ander water dan leidingwater als reinigingswater wordt jaarlijks een chemisch onderzoek uitgevoerd op het reinigingswater.De technische aspecten van de bemonstering en de analyses worden beschreven in het Vademecum.

6.2 Inrichtingen voor pluimvee met een toelating 10.2

Toelating 10.2 is alleen geldig voor inrichtingen die enkel gebruikspluimvee houden dat bestemd is voor de nationale handel (zie punt 5.2).

Wanneer een pluimveebeslag wordt uitgebaat met een toelating 10.2, moeten alle andere pluimveebeslagen van dezelfde inrichting worden uitgebaat met dezelfde toelating 10.2.

Inrichtingen met gebruikspluimvee met een toelating van het type 10.2 **moeten aan dezelfde eisen voldoen als pluimveebedrijven met een toelating 10.1, met uitzondering van onderstaande eisen:**

1. al het pluimvee dat wordt binnengebracht in de inrichting moet afkomstig zijn van inrichtingen met een toelating 10.1 of 10.2;
2. de opslag van krenge hoeft niet te gebeuren onder gekoelde omstandigheden;
3. de hygiënesluis moet niet voorzien zijn van een douche;
4. de uitvoering van de bewakingsprogramma's voor *Salmonella Pullorum*, *Salmonella Gallinarum*, *Salmonella enterica subsp. Arizonae*, *Mycoplasma Gallisepticum* en *Mycoplasma Meleagridis* is niet vereist.

6.3 Voor inrichtingen geregistreerd als “bedrijven met geringe capaciteit”

Inrichtingen die in SANITEL geregistreerd zijn als bedrijven met geringe capaciteit (zie punt 5.2) moeten aan dezelfde eisen voldoen als pluimveebedrijven met een toelating 10.2, maar **kunnen van de onderstaande versoepelingen genieten:**

1. De exploitant is niet verplicht om de verschillende soorten pluimvee in aparte productie-eenheden onder te brengen;
2. Verschillende beslagen mogen in eenzelfde stal worden opgezet op voorwaarde dat de leefruimten voorbehouden voor de verschillende pluimveesoorten en -types in de stal zodanig van elkaar gescheiden zijn dat elke leefruimte apart kan worden gereinigd en ontsmet;
3. Op het ganse bedrijf moet minimaal 1 voorruimte aanwezig zijn.
4. Het hokeigen schoeisel mag vervangen worden door een goedwerkend desinfecterend voetbad dat dagelijks wordt ververs.
5. De opzet van nieuwe tomen kan continu plaatsvinden.
6. Bij gebruik van ander water dan leidingwater als drinkwater en reinigingswater is er geen vereiste om jaarlijks een chemisch en bacteriologisch wateronderzoek uit te voeren.
7. Verschillende tomen kunnen worden aangeduid als 1 productieronde tussen 2 perioden van sanitaire leegstand. Dit kan van belang zijn om het aantal onderzoeken in het kader van de salmonellabestrijding te beperken. Indien met productieronden wordt gewerkt, moet aan de volgende bijkomende voorwaarden worden voldaan:
 - o een bedrijfsplan moet worden opgesteld waarin de samenstelling van de productieronden wordt vastgelegd. Een productieronde kan het geheel of een deel van een toom omvatten met verschillende leeftijden, maar het moet steeds om dieren gaan van dezelfde soort, categorie en hetzelfde stadium;
 - o voor bedrijven van het type “vlees” moet elk hok of elke leefruimte minstens 2 maal per jaar volledig leeg staan en tijdens de leegstand gereinigd en ontsmet worden. De reiniging en ontsmetting gebeurt op een volledig leeg hok of lege leefruimte en op alle infrastructuur ervan;
 - o voor bedrijven van het type “leg” moet elk hok of elke leefruimte minstens 1 maal per 2 jaar volledig leeg staan en tijdens de leegstand gereinigd en ontsmet worden. De reiniging en ontsmetting gebeurt op een volledig leeg hok of lege leefruimte en op alle infrastructuur ervan.

7 Mobiele kippenstallen

Pluimveebedrijven die gebruikspluimvee houden in mobiele kippenstallen moeten aan dezelfde registratie- en/of toelatingsvoorwaarden voldoen als andere pluimveebedrijven.

Het aantal mobiele kippenstallen of het aantal kippen per mobiele kippenstal speelt geen rol. Het totale aantal stuks pluimvee dat wordt gehouden in de ganse inrichting bepaalt de registratie- en toelatingsvoorwaarden.

Samengevat:

- Voor inrichtingen waar minder dan 200 stuks pluimvee worden gehouden, is alleen een registratie bij het FAVV met activiteit ACT 441 en een registratie in SANITEL vereist;
- Inrichtingen waar 200 stuks of meer pluimvee worden gehouden moeten, naast de registratie, ook beschikken over een toelating 10.2. (indien de handel in dit pluimvee enkel nationaal is).
 - Inrichtingen met een capaciteit van minder dan 5.000 stuks pluimvee kunnen in SANITEL ook worden geregistreerd als “bedrijf met een geringe capaciteit”.

Op het vlak van de regelgeving zijn er geen verschillen betreffende de infrastructuur- en uitbatingvoorwaarden voor een inrichting met mobiele kippenstallen, maar de wetgeving staat wel de volgende versoepelingen toe:

1. Hygiënesluis: is aanwezig op het pluimveebedrijf (maar niet in elke mobiele kippenstal);
2. Voorraimte: is aanwezig op het pluimveebedrijf of (beter) bij de ingang van de weide waar de mobiele kippenstallen zich bevinden (maar niet in elke mobiele kippenstal).

Een hygiënesluis en een voorruimte zijn vereist per beslag (zoals geregistreerd in SANITEL), zelf als er meerdere mobiele kippenstallen zijn voor één enkel beslag.

De informatie betreffende legkippenbedrijven kan ook worden geraadpleegd in de vorm van een E-learning: [Veelgestelde vragen over het houden van legkippen](#).

8 Bijlagen

Formulieren overeenkomst bedrijfsdierenarts.

9 Overzicht van de revisies

Overzicht van de revisies van de omzendbrief		
Versie	Van toepassing vanaf	Reden en omvang van de revisie
1.0	Datum van publicatie	Originele versie